

Niet voor Publicatie
Nadruk verboden

Nota no. 35.

EEN VERGELIJKING VAN DE KOSTEN EN WINSTEN IN ENKELE GEBIEDEN IN DE JAREN 1939 en 1947.

Ter vergelijking van de kosten en winsten in de jaren 1939 en 1947 zijn de akkerbouwdistricten die het materiaal verschafften:

- a. De Noordelijke Bouwstreek.
- b. Het Oldambt.

De keuze van deze gebieden is een gevolg van het feit, dat alleen van deze twee gebieden, zowel voor het jaar 1939 als 1947 gegevens beschikbaar waren. Hetzelfde geldt voor de rundveehouderij, waar om dezelfde reden cijfermateriaal verwerkt is van:

- a. Friesland.
- b. Zuid-Holland + Utrecht.

Toelichting op de verkregen uitkomsten van de akkerbouw.

Wat de opbrengsten betreft zij opgemerkt, dat deze opbrengsten berekend zijn door de genormaliseerde kwantitatieve opbrengsten te vermenigvuldigen met de (richt) prijzen van de verschillende producten in de jaren 1939 en 1947. Deze genormaliseerde opbrengsten zijn voor de jaren 1939 en 1947 niet gelijk, daar van het laatst genoemde jaar een bepaalde oogsterving tengevolge van kunstmesttekort, op de genormaliseerde opbrengst in mindering is gebracht.

De in rekening gebrachte prijzen van 1939 zijn de prijzen, die golden voor de gemiddelde kwaliteit van de producten.

De kostencijfers voor de periode 1936/1939 zijn ontleend aan de verslagen van de Bedrijfsstudiegroepen der Groninger Mij. van Landbouw; de kosten voor het jaar 1947 zijn berekend door de cijfers van de periode 1936/39 met behulp van wijzigingscoëfficiënten tot het huidige kostenpeil om te rekenen.

Winst.

De winst (ev.verlies) voor de afzonderlijke akkerbouwproducten verschaft ons nog geen voldoende inzicht in de winst per bedrijf. Hiervoor is het nodig de samenstelling van het bouwplan te kennen, omdat met behulp van de procentuele samenstelling van dit bouwplan de invloed van de winsten der afzonderlijke producten op de winst per bedrijf tot hun juiste proporties kan worden herleid.

Met behulp van de inventarisatiecijfers van het C.B.S. van de provincie Groningen is de gewogen gemiddelde winst per ha per bedrijf berekend.

14

Toelichting op de verkregen uitkomsten voor de rundveehouderij.

35a

Voor het boekjaar 1939/1940 zijn de gegevens, betreffende de kwantitatieve melkopbrengst, het vetgehalte, de netto-kosten en de beloning voor de handenarbeid van de boer, ontleend aan het rapport ener enquête naar de kostprijs van melk voor de jaren 1939/1940 en 1940/1941 van de Accountantsdienst van het Ministerie van Landbouw. Voor Friesland is de gemiddelde jaarprijs van de melk ontleend aan de Bond van Coöp. Zuivelfabrieken in Friesland. Deze prijs is verhoogd met de gratis teruggeleverde 10% karnemelk en 60% wei.

Voor Zuid-Holland en Utrecht is de opbrengst gebaseerd op de gemiddelde jaarprijs van de C.M.C. voor de periode 1-4-1939 t/m 31-3-1940, inclusief toeslagen en premies. Wat de beloning voor de handenarbeid van de boer betreft zij opgemerkt, dat is uitgegaan van de veronderstelling, dat de werkzaamheden van de boer voor + 90% uit handenarbeid bestaan.

Voor het boekjaar 1947/1948 zijn de gegevens ontleend aan rapport no. 66 van het I.E.I. betreffende een onderzoek naar de kostprijs van melk in de periode Mei 1947 - Mei 1948.

315/260

BEREKENDE WINST/VERLIES PER HA IN GLD VAN DE VERSCHILLENDE
GEWASSEN IN DE NOORDELIJKE BOUWSTREEK EN HET OLDAMBT.

Akkerbouw

1947

Producten	Noordelijke Bouwstreek			Oldambt		
	nettokosten korrel	Opbrengst	Winst/ Verlies	nettokosten korrel	Opbrengst	Winst/ Verlies
Wintertarwe	607.-	760.-	151.-	556.-	644.-	88.-
Zomertarwe	608.-	690.-	82.-	567.-	598.-	31.-
Wintergerst	622.-	722.-	100.-	576.-	648.-	72.-
Haver	613.-	770.-	157.-	579.-	700.-	121.-
Erwten	659.-	767.-	108.-	646.-	554.-	% 92.-
Blauwmaanzaad	727.-	837.-	110.-	738.-	791.-	53.-
Karwijzaad	698.-	944.-	246.-	622.-	794.-	172.-
Suikerbieten	838.-	1200.-	362.-	829.-	1068.-	239.-
Gewogen gemiddelde			148.-			82.-

Akkerbouw

1939

Producten	Noordelijke Bouwstreek			Oldambt		
	nettokosten	Opbrengst	Winst/ Verlies	nettokosten	Opbrengst	Winst/ Verlies
Wintertarwe	296.-	430.-	134.-	256.-	373.-	117.-
Zomertarwe	289.-	392.-	103.-	255.-	345.-	90.-
Wintergerst	302.-	353.-	51.-	270.-	322.-	52.-
Haver	297.-	362.-	65.-	270.-	337.-	67.-
Erwten	310.-	351.-	41.-	289.-	252.-	% 37.-
Blauwmaanzaad	339.-	333.-	% 6.-	337.-	321.-	% 16.-
Karwijzaad	340.-	434.-	94.-	300.-	375.-	75.-
Suikerbieten	428.-	410.-	% 18.-	413.-	372.-	% 41.-
Gewogen gemiddelde			82.-			66.-

Rundveehouderij

Jaar	Gebied	Opbrengst melk per ha				Netto kosten p. ha	Winst p. ha	Beloning handenar- boid boer	Inkomen boer per ha
		kg	% vet	prijs p 100 kg	gld.				
1939/ /1940	Friesland	4270	3.67	6.72	287.-	276.-	11.-	36.-	47.-
	Z-Holl.+Utrecht	4650	-----	7.12 ⁵	331.-	345.-	% 14.-	40.-	26.-
1947/ /1948	Friesland	3744	3.70	16.82	630.-	468.-	162.-	90.-	252.-
	Z-Holl.+Utrecht	3222	3.30	15.-	483.-	476.-	7.-	115.-	122.-

KWANTITATIEVE EN GELDOPBRENGST DER VERSCHILLENDE AKKERBOUW-
GEWASSEN, IN DE NOORDELIJKE BOUWSTREEK EN HET OLDAMBT.

1947

Producten	Noordelijke Bouwstreek			Oldambt		
	Hoeveelheid	Richtpr. '47	Opbrengst in gld.p.ha	Hoeveelh.	Richtpr. '47	Opbrengst in gld.p.ha
Wintertarwe	3800	20.-	760.-	3220	20.-	644.-
Zomertarwe	3450	20.-	690.-	2990	20.-	598.-
Wintergerst	3800	19.-	722.-	3410	19.-	648.-
Haver	4400	17.50	770.-	4000	17.50	700.-
Erwten	2950	26.-	767.-	2130	26.-	554.-
Blauwmaanzaad	1080	77.50	837.-	1020	77.50	791.-
Karwijzaad	1510	62.50	944.-	1270	62.50	794.-
Suikerbieten	35300	34.-	1200.-	31400	34.-	1068.-

1939

Producten	Noordelijke Bouwstreek			Oldambt		
	Opbrengst p.ha in kg	Prijs	Opbrengst in gld.p.ha	Opbrengst p.ha in kg	Prijs	Opbrengst in gld.p.ha
Wintertarwe	3910	11.-	430.-	3390	11.-	373.-
Zomertarwe	3560	11.-	392.-	3140	11.-	345.-
Wintergerst	3920	9.-	353.-	3580	9.-	322.-
Haver	4530	8.-	362.-	4210	8.-	337.-
Erwten	3390	10.35	351.-	2440	10.35	252.-
Blauwmaanzaad	1110	30.-	333.-	1070	30.-	321.-
Karwijzaad	1550	28.-	434.-	1340	28.-	375.-
Suikerbieten	36450	11.25	410.-	33050	11.25	372.-

NOORDLIJKE BOUWSTREEK

Kostenelementen	Suikerbieten					Karwijzaad				
	Gem. 1936/39	W.C.	1947	In % van tot. brutokosten		Gem. 1936/39	W.C.	1947	In % van tot. brutokosten	
				1936/39	1947				1936/39	1947
1. Loon	181.60	2.72	494.68	38.8	47.4	74.82	2.79	208.52	22.0	29.7
2. Sociale lasten	9.62	16 %	79.14	2.1	7.6	3.96	16 %	33.37	1.2	4.8
Loon + soc.lasten	191.22	3.00	573.82	40.9	55.0	78.78	3.07	241.89	23.2	34.5
3. Paardekosten	50.64	2.40	121.54	10.8	11.6	15.75	2.40	37.80	4.6	5.4
4. Kosten werktuigen	19.37	2.80	54.32	4.1	5.2	24.33	2.82	68.49	7.2	9.8
5. Dorsen	---	---	---	---	---	20.34	2.49	50.65	6.0	7.2
6. Bemesting	52.46	---	113.85	11.2	10.9	48.14	---	111.55	14.2	15.9
7. Zaaizaad	7.88	2.18	17.17	1.7	1.6	3.78	3.16	11.94	1.1	1.7
8. Diversen	16.49	1.98	32.61	3.5	3.1	18.40	2.65	48.67	5.4	6.9
9. Pacht	130.--	1.--	130.--	27.8	22.5	130.--	1.--	130.--	38.3	18.5
Bruto kosten	468.06	2.23	1043.31	100.0	100.0	339.52	2.06	700.99	100.0	100.0
Af. trek i.v.m. oogstderiving	---	---	5.--	---	---	---	---	3.--	---	---
Af. opbr. + bijproducten	40.--	---	200.--	---	---	---	---	---	---	---
Netto-kosten hoofdprod.	428.06	1.97	838.31	---	---	339.52	2.06	697.99	---	---
Netto-opbrengst	410.--	---	1200.--	---	---	434.--	---	944.--	---	---
Winst(ev.verlies) %	18.06	---	361.69	---	---	94.48	---	246.01	---	---
Erwten										
Blauwmaanzaad										
	Gem. 1936/39	W.C.	1947	In % van tot. brutokosten		Gem. 1936/39	W.C.	1947	In % van tot. brutokosten	
				1936/39	1947				1936/39	1947
1. Loon	86.59	2.77	240.06	24.1	31.9	75.41	2.79	210.10	22.2	28.8
2. Sociale lasten	4.59	16 %	38.41	1.3	5.1	3.99	16 %	33.61	1.2	4.6
Loon + soc.lasten	91.18	3.05	278.47	25.4	37.0	79.40	3.07	243.71	23.4	33.4
3. Paardekosten	29.32	2.40	70.37	8.2	9.3	27.80	2.40	66.72	8.2	9.1
4. Kosten werktuigen	19.13	2.82	53.89	5.3	7.2	28.64	2.67	76.50	8.4	10.5
5. Dorsen	19.96	2.49	49.70	5.6	6.6	21.02	2.49	52.34	6.2	7.2
6. Bemesting	17.06	---	50.67	4.8	6.7	33.84	---	111.55	10.0	15.3
7. Zaaizaad	30.18	2.61	78.72	8.4	10.4	3.36	3.47	11.66	1.0	1.6
8. Diversen	21.81	1.92	41.87	6.1	5.6	15.25	2.41	36.79	4.5	5.0
9. Pacht	130.--	1.--	130.--	36.2	17.2	130.--	1.--	130.--	38.3	17.8
Bruto-kosten	358.64	2.10	753.69	100.0	100.0	339.31	2.15	729.27	100.0	100.0
Af. trek i.v.m. oogstderiving	---	---	14.--	---	---	---	---	2.--	---	---
Af. opbr. bijproducten	48.50	---	81.--	---	---	---	---	---	---	---
Netto-kosten hoofdprod.	310.14	2.12	658.69	---	---	339.31	2.14	727.27	---	---
Netto opbrengst	351.--	---	767.--	---	---	333.--	---	837.--	---	---
Winst(ev.verlies)	40.86	---	108.31	---	---	% 6.31	---	109.73	---	---

OLDAMBT.

Kosten- elementen	Suikerbieten					Karwijzaad				
	Gem. 1936/39	W.C.	1947	In % van tot bruto-kosten		Gem. 1936/39	W.C.	1947	In % van tot bruto-kosten	
				1936/39	1947				1936/39	1947
1. Loon	191.31	2.72	520.71	42.2	50.2	63.76	2.81	178.88	21.2	28.6
2. Sociale lasten	10.14	16 %	83.32	2.2	8.0	3.87	16 %	28.62	1.3	4.0
Loon+Soc.lasten	201.45	3.---	604.03	44.4	58.2	67.63	3.07	207.50	22.5	33.1
3. Paardekosten	62.13	2.40	149.11	13.7	14.4	20.---	2.40	48.---	6.7	7.7
4. Kosten werkt.	14.21	3.04	43.20	3.1	4.2	19.95	2.92	58.24	6.6	9.3
5. Dorsen	---	---	---	---	---	15.33	2.49	38.17	5.1	6.1
6. Bemesting	42.82	---	82.53	9.4	8.0	40.68	---	80.61	13.5	12.9
7. Zaaizaad	10.02	2.18	21.34	2.2	2.1	7.05	3.16	22.28	2.3	3.6
8. Diversen	12.82	2.---	25.63	2.8	2.5	19.72	3.12	61.44	6.6	9.8
9. Pacht	110.---	1.---	110.---	24.3	10.6	110.---	1.---	110.---	36.6	17.6
Bruto-kosten	453.45	2.29	1036.40	100.0	100.0	300.36	2.08	626.24	100.0	100.0
Aftrek i.v.m. begstderwing	---	---	7.---	---	---	---	---	4.---	---	---
Af: Opbrengst bijproducten	40.---	---	200.---	---	---	---	---	---	---	---
Netto-kosten hoofdproducten	413.45	2.01	829.40	---	---	300.36	2.07	622.24	---	---
Netto-opbrengst	372.---	---	1068.---	---	---	375.---	---	794.---	---	---
Winst (ev.verlies) %	41.45	---	238.60	---	---	74.64	---	171.76	---	---

	Erwten					Blauwmaanzaad				
	Gem. 1936/39	W.C.	1947	In % van tot bruto-kosten		Gem. 1936/39	W.C.	1947	In % van tot bruto-kosten	
				1936/39	1947				1936/39	1947
1. Loon	89.40	2.77	247.59	26.5	33.6	98.04	2.76	270.74	29.1	36.5
2. Sociale lasten	4.74	16 %	39.62	1.4	5.4	5.20	16 %	43.32	1.5	5.8
Loon+Soc.lasten	94.14	3.05	287.21	27.9	39.0	103.24	3.04	314.06	30.6	42.3
3. Paardekosten	38.13	2.40	91.57	11.3	12.4	33.68	2.40	92.83	11.5	12.5
4. Kosten werkt.	14.21	3.04	43.20	4.2	5.9	16.01	2.99	47.83	4.7	6.4
5. Dorsen	14.82	2.49	36.90	4.4	5.0	17.92	2.49	44.62	5.3	6.0
6. Bemesting	12.58	---	36.95	3.7	5.0	32.65	---	80.45	9.7	10.8
7. Zaaizaad	38.94	2.63	102.40	11.5	13.9	3.66	3.47	12.70	1.1	1.7
8. Diversen	14.71	1.93	28.33	4.4	3.8	15.14	2.60	39.40	4.5	5.3
9. Pacht	110.---	1.---	110.---	32.6	14.2	110.---	1.---	110.---	32.6	14.8
Bruto-kosten	337.53	2.18	736.50	100.0	100.0	337.30	2.20	741.89	100.0	100.0
Aftrek i.v.m. begstderwing	---	---	10.---	---	---	---	---	4.---	---	---
Af: Opbrengst bijproducten	48.50	---	81.---	---	---	---	---	---	---	---
Netto-kosten hoofdproduct	289.03	2.23	645.50	---	---	337.30	2.19	737.89	---	---
Netto-opbrengst	252.---	---	554.---	---	---	321.---	---	791.---	---	---

SPECIFICATIE VAN DE KOSTEN IN G.L.D. PER HA VOOR DE
RUNDVEEHOUDERIJ IN DE JAREN 1939/40 EN 1947/48 MET
HUN WIJZIGINGSCOEFFICIENTEN.

Kosten elementen	Friesland					Z-Holland + Utrecht				
	1939/40	W.C.	1947/48	In % van tot. bruto-kosten 1937/40 1947/48		1939/40	W.C.	1947/48	In % van tot. bruto-kosten 1939/40 1947/48	
1. Loon	88.39	2.57	227.05	25.46	35.29	104.12	2.13	221.83	25.58	34.4
2. Sociale lasten	2.99	17.3%	39.28	0.86	6.11	3.72	17.3%	38.38	0.91	5.9
Loon + soc.lasten	91.38	2.91	266.33	26.32	41.40	107.84	2.41	260.21	26.49	40.3
3. Veevoeder	102.06	1.09	111.-	29.40	17.25	139.97	0.96	134.86	34.42	20.97
4. Bemesting	24.34	2.76	67.18	7.01	10.44	40.93	1.58	64.65	10.06	10.05
5. Paardekosten	0.85	4.22	3.59	0.24	0.56	0.47	3.68	1.73	0.12	0.27
6. Kosten inventaris	23.92	2.05	49.-	6.89	7.62	30.70	1.63	49.95	7.56	7.77
7. Overigen	12.38	4.06	50.27	3.57	7.81	13.03	3.37	43.95	3.20	6.83
8. Pacht	92.23	1.04	96.02	26.57	14.92	73.94	1.19	87.82	18.17	13.65
Bruto kosten	347.16	1.85	643.39	100.00	100.00	406.88	1.58	643.17	100.00	100.00
9. Af: Omzet en aanwas rundvee	59.78	2.17	129.68			41.39	3.29	136.13		
0.-Geproduceerde stal- mest	11.10	1.45	16.12			20.93	0.76	15.81		
1. Diversen			29.11					15.57		
Netto kosten	276.28	1.70	468.48			344.56	1.38	475.66		
Opbrengst	287.-		630.-			331.-		483.-		
Winst(ev.verlies)	10.72		161.52			% 13.56		7.34		